

1 söndagen efter påsk

Pastor Johannes Rydh
Evangelisk-lutherska kyrkan i Sverige

Predikan på distans, 12 april 2026

I Guds, Faderns + och Sonens och den helige Andes, namn. Amen.

Bön: Käre himmelse Fader! Vi tackar dig för att du låtit din Son uppstå från döden och bli vår frälsnings hövding. Låt din helige Ande komma till oss idag och tala ditt heliga Ord i våra hjärtan, så att vi lyssnar till det och blir evigt saliga. Genom din Son Jesus Kristus, vår Herre och Frälsare. Amen.

Predikotext: Joh. 21:15–23 (3 årgången).

Jesus sade till Simon Petrus: "Simon, Johannes son, älskar du mig mer än dessa?" Han svarade: "Ja, Herre, du vet att jag har dig kär." Jesus sade till honom: "För mina lamm på bete." För andra gången frågade han: "Simon, Johannes son, älskar du mig?" Han svarade: "Ja, Herre, du vet att jag har dig kär." Jesus sade till honom: "Var en herde för mina får." För tredje gången frågade han: "Simon, Johannes son, har du mig kär?" Petrus blev bedrövad över att Jesus för tredje gången frågade: "Har du mig kär?" och han svarade: "Herre, du vet allt. Du vet att jag har dig kär." Jesus sade: "För mina får på bete. Amen, amen säger jag dig: När du var yngre, spände du själv bältet om dig och gick vart du ville. Men när du blir äldre, skall du sträcka ut dina händer och en annan skall spänna bältet om dig och leda dig dit du inte vill." Detta sade han för att ge till känna med vilken död Petrus skulle förhärliga Gud. Sedan sade han till honom: "Följ mig!"

Petrus vände sig om och fick se att den lärjunge som Jesus älskade följde efter. Det var han som vid måltiden hade legat vid Jesu sida och frågat: "Herre, vem är det som skall förråda dig?" När Petrus fick se honom, frågade han Jesus: "Herre, hur blir det med honom?" Jesus svarade: "Om jag vill att han skall vara kvar tills jag kommer, vad rör det dig? Följ du mig!" Så kom det ryktet ut bland bröderna att den lärjungen inte skulle dö. Men Jesus hade inte sagt till honom att han inte skulle dö, utan: "Om jag vill att han skall vara kvar tills jag kommer, vad rör det dig?"

I dagens text, hämtad från Johannesevangeliets sista kapitel, talar Jesus allvarliga ord till Simon Petrus. Samme Petrus hade på skärtordagskvällen självsäkert försäkrat dyrt och heligt: "Även om alla andra överger dig, så skall jag inte göra det." (Matt. 26:33) Petrus var ofta lärjungarnas talesman och den ivrigaste bland dem. Han kunde inte föreställa sig att han skulle komma till korta. Men i prövningens stund vek modet. Inför misstänksamma människors frågor vågade han inte hålla fast vid sin bekännelse, den som hade givit honom namnet Petrus – klippan. Tre gånger förnekade han sin mästare, kraftigare för varje gång. Ordspråksbokens varning besannades här: *Stolthet går före undergång och högmod går före fall. (Ords. 16:18)*

Denna morgon vid Tiberias sjö frågade nu Jesus honom tre gånger, en gång för varje gång han hade förnekat. Jesus använde inte ens namnet Petrus utan kallade honom "*Simon, Johannes son*". "*Älskar du mig mer än dessa?*" frågade han. Petrus som i sitt högmod hade ansett sig vara starkare i tron än alla andra, älskade han Jesus mer än de andra lärjungarna? Nu svarade han ödmjukt: "*Ja, Herre, du vet att jag har dig kär.*" Han vågade inte ens använda ordet älska utan valde det svagare uttrycket att han hade honom kär. Han hade insett sina egna krafters begränsningar. Han förstod mycket väl att han av sig själv inte kunde älska Gud, och hans tro hade visat sig vara svag. Det var den ångerfulle och botfärdige Petrus som nu ville förlita sig endast på Guds nåd och kraft och inte på sig själv.

När vi ställs inför samma fråga påminns vi om våra många och svåra synder. Ingen människa kan i sig själv någonsin älska Gud på det sätt som lagen kräver. Om vi tror oss kunna bli frälsta på den vägen går vi verkligen andligen vilse. Inte heller kommer någon förlåtelse endast genom att vi av hjärtat ångrar det onda eller plågas av samvetet och minnet av våra synder. För att uppriktigt kunna älska Gud måste vi först omvända oss genom den helige Andes verk och ta emot Kristi främmande rättfärdighet.

I detta sammanhang är det viktigt att påpeka att Petrus förnekelse verkligen innebar ett avfall från tron, så att han behövde omvända sig på nytt. Att förneka Jesus är en mycket allvarlig synd, om vilken Jesus sade: *"Men var och en som förnekar mig inför människorna, honom skall också jag förneka inför min Fader i himlen."* (Matt. 10:33) Det går inte att vara en kristen och samtidigt förneka sin tro. Men om Petrus sade Jesus också: *"Men jag har bett för dig att din tro inte skall bli om intet. Och när du en gång har omvänt dig, så styrk dina bröder."* (Luk. 22:32)

När tuppen gol och Petrus insåg vad han hade gjort, gick han bort och grät bittert. Men hans berättelse slutade inte där. Han ångrade sig och vände sig tillbaka till Jesus som sin frälsare. Det var inte vidden eller djupet av hans ånger som gav honom förlåtelse. Judas Iskariot hade också ångrat sig, men han förblev i sin förtvivlan, tog sitt eget liv och gick evigt förlorad. Men Petrus satte sin tro och lit till syndernas förlåtelse genom Kristi försoning, till påskens under, till korsets och den tomma gravens evangelium.

Jesus hade medlidande med Petrus och gav genom kvinnorna vid graven ett särskilt meddelande till honom. Han visade sig därefter för honom enskilt och gav honom den förlåtelse som han så djupt eftersträvade. Så fick Petrus återupprättelse. Men denna morgon skulle Jesus inför de andra lärjungarna visa att Petrus också återinsatts till någonting mer, till apostlaämbetet och herdeuppdraget. *"För mina lamm på bete."* *"Var en herde för mina får."*

Såsom Jesus hade förbarmat sig över syndaren och förnekaren Petrus skulle nu denne som herde tala lag och evangelium till församlingens får, varna dem för synden, trösta dem i deras ånger, upprätta dem i Kristi rättfärdighet. En präst kallas aldrig till sitt ämbete för sin egen krafts skull. Även Petrus fick detta uppdrag trots att han var en syndare. Vis av sin erfarenhet skulle han varna sina får: *Var nyktra och vaksamma. Er motståndare djävulen går omkring som ett rytande lejon och söker efter vem han skall sluka.* (1 Petr. 5:8) När prövningen kom igen genom kejsar Nero stod han fast vid sin tro och led martyrdöden omkring år 64.

I apostlarnas fotspår är det nu kyrkan som förvaltar herdeuppdraget, dels genom det allmänna prästadömet som alla kristna har del av, och i synnerhet genom den särskilda kallelse som en präst får genom församlingen. I detta ämbete ska en präst predika Guds Ord rent och klart, och förvalta sakramenten i enlighet med Jesu instiftelse. Genom lag och evangelium, genom dop, bikt och nattvard får fåren näring och rätt föda.

Denna söndag har vi anledning att i korthet särskilt nämna avlösningens sakrament, som vi i dagens evangelietext hört Jesus instifta. Kyrkan har genom en Guds gåva fått makten att lösa ångerfulla människor från synden med lösenyckeln, såväl som att binda obotfärdiga i sin synd med bindenyckeln. I avlösningen brukas nycklamakten för att personligen ge förlåtelsen till en enskild människa och så befria denne från de synder som särskilt tynger samvetet. Biktfadern överräcker evangeliets förlåtelse med raka och klara ord: "Och på vår Herres, Jesu Kristi, befallning förlåter jag dig alla dina synder i Faderns och Sonens och den helige Andes namn." Här blir påskens evangelium konkret för en förkrossad syndare. Här får den allra värsta syndare höra hur Kristi död och uppståndelse vunnit förlåtelse för just dessa synder, hur Kristi ställföreträdande tillfyllestgörelse gäller just honom eller henne. Avlösningens sakrament ger frid till ett oroligt sinne.

Men till den obotfärdige som inte tar synden på allvar räcks inte någon förlåtelse. Bindenyckeln används av kyrkan i det att avlösningen förvägras den som uppenbart försvarar synden. Den utesluter den villfarande eller ogudaktige från kyrkans gemenskap som trots förmaning inte vill rätta sig efter Guds Ord. I båda fall är det Guds förkastande, liksom det i avlösningen är Guds förlåtelse, och sker på hans uttryckliga befallning. Men det sker i avsikten att om möjligt få personen att ångra sig och komma tillbaka, och så kunna återupprättas liksom Petrus blev återupprättad. Ty Guds nåd är stor och övermåttan rik över dem som tror på honom. Han säger: *Om era synder än är blodröda, skall de bli snövita, om de än är röda som scharlakan, skall de bli vita som ull. (Jes. 1:18)*

Amen.

Bön: Herre vår Gud, du som har uppväckt din Son från de döda och bekräftat hans uppståndelse genom många vittnen. Vi ber dig: Hjälp oss att i tro ta emot deras vittnesbörd. Öppna våra ögon, så att vi ser att vår Herre Kristus, den Uppståndne, varje dag möter sina trogna i ordet och sakramenten och ger dem sin frid. Övervinn våra tvivel. Gör vår tro fast, så att vi med hjärtats tillförsikt kan bekänna honom som vår Herre och Gud. Amen.

Lovad vare Gud och välsignad i evighet, som med sitt ord har tröstat, lärt, förmanat och varnat oss. Hans helige Ande stadfäste ordet i våra hjärtan, att vi inte må vara glömska hörare, utan ordets görare, och så dagligen tillväxa i tro, hopp, kärlek och tålmod intill änden, och bli evigt saliga. Genom Jesus Kristus, vår Herre. Amen.